

Госпожи и господа членове на Висшия съдебен съвет,

Обръщаме се към Вас, обезпокоени от липсата на адекватни действия, които да дадат отговор на множеството въпроси, вълнуващи професионалната общност и цялото общество, за състоянието на независимостта на съдебната власт и авторитета на нейни представители. Многократно сме поставяли за обсъждане конкретните мерки, които се налагат за възстановяването на доверието в съдебната власт, включително чрез отстояване на независимостта на съда от политически натиск, от влияния от икономически и властови лобита, от вътрешно-системните форми на нерегламентирано въздействие по административен път, от ниския праг на толерантност към конфликтите на интереси и търговията с влияние.

В края на април 2013 г. публично бяха оповестени в медиите 18 аудиозаписи на разговор между бившия премиер Бойко Борисов (към момента на разговора – кандидат-депутат), бившия министър на земеделието Мирослав Найденов (към момента на разговора – обвиняем) и тогавашния градския прокурор на София Николай Кокинов. Оттогава досега очаквахме ВСС да вземе становище по този случай. Не е пресилено да признаем, че скандал с такава интензивност в съдебната власт не се е случвал, защото никога в такава драстична степен из основи не е бил компрометиран конституционният принцип на разделението на властите. Извън конкретното недопустимо поведение на участниците в разговора по обсъждане на неприключили наказателни разследвания, от съдържанието на аудиофайловете, широко медийно отразени, гражданите научиха, че градският прокурор на София (избран за два последователни мандата от два състава ВСС) счита, че кариерата му (и възходите ѝ, и неудачите) не зависи единствено от кадровия орган на ВСС и собствените му качества. Недвусмислено ясно е изразено и разбирането, че неговата кариерна съдба не е изключение (г-н Кокинов показва убеденост, че г-н Борисов като премиер е “избрал” главния прокурор). Уронването на престижа на съдебната власт и на доверието в нейната независимост се задълбочават и от убедеността на събеседниците, че изходът от делата, които коментират, не зависи единствено от доказателствата и закона.

Впоследствие главният прокурор потвърди, че такъв разговор действително е бил проведен, а Вие приехте оставката на г-н Кокинов от длъжността на административен ръководител на Софийската градска прокуратура. Съдържанието на разговора обаче остана необсъдено от Вас, не извършихте и проверка на тревожните факти за зависимост на прокурори от участниците в записа и от други лица, останали неназовани. В подобни случаи, макар и по-малко съкрушителни за авторитета на съдебната власт и правовата държава, ВСС е назначавал специална комисия (например за разпределението на делата в Благоевградския съдебен район; по случая “Красимир Георгиев” и др.), която да проучи твърденията, да провери фактическото състояние, да изведе системните проблеми и да предложи конкретни решения за преодоляването им. Само публичното оповестяване на Вашата оценка за това кое приемате за нередно и недопустимо в разпространения разговор може да доведе до начало на оздравителен процес за възстановяване на разрушеното доверие на редовите магистрати към конкурсите за повишаване и за избор на административни ръководители. Не съществува и друг начин за защита на собствената Ви независимост, която също беше поставена под съмнение в разговора между г-н Кокинов и бившия премиер с твърдението, че министър-председателят, а не Вие, е избрал главния прокурор.

Бездействието Ви се превръща в още по-остър проблем, защото предстои избор за овакантения пост на градски прокурор на София – същата прокуратура, която представлява интерес в подслушания разговор, овластена да разследва управляващите, магистратите и тежките икономически престъпления. Междувременно в медиите бяха публикувани нови дискредитиращи съдебната власт и Вас лично разговори, които се оказаха законно изготвени веществени доказателствени средства. В разговорите, разпространени миналата седмица, между лица, за които се твърди, че са магистрати (прокурори, настоящ член на ВСС и съдия), отново се поставя под съмнение легитимността на избора Ви като членове на ВСС. Еднозначното тълкуване на изнесеното съдържание (добило широка публичност) създава силно съмнение, че събранията за избори на членове на съдебния съвет са компрометирани от упражнено влияние от административни ръководители с цел да бъде постигнат точно определен желан от тях резултат. От същите разговори става ясно и че упражняването на това влияние не е било безкористно, нито основано на принципни съображения. Официалното съобщение на прокуратурата за идентичността на оповестените в медиите разговори с такива, документиращи чрез използването на специални разузнавателни средства в рамките на досъдебно производство, водено срещу магистрати, отхвърля възможността публикуваните в медиите реплики да са неавтентични или с манипулирано съдържание.

Дискредитирането на независимостта на ВСС рефлектира върху убедителността на цялостната му дейност, а в очите на гражданите вече е оспорена независимостта и на редовите съдии, прокурори и следователи.

В същото време продължи провеждането на конкурси за председатели на съдилища и административни ръководители на прокуратури, които публично бяха отразени в същия контекст на тревожните съмнения от разпространените разговори между представител на съдебната власт и бивши високопоставени представители на управляващите. Някои от изборите бяха определени като предрешени и като продължение на вредната за мотивацията на редовите съдии и за независимостта на съдебната власт тенденция да се създава съдебна номенклатура – председатели на съдилища да бъдат назначавани за председатели на други съдилища.

Считаме, че няма по-спешни проблеми пред съдебната власт от тези, свързани с разрушеното доверие на редовите съдии и прокурори към кадровия им орган. Липсата на доверие, че конкурсите се провеждат честно, отблъсква почтените и компетентни магистрати да участват в конкурси за избор на председатели на съдилища и административни ръководители. В същото време се разраства съмнението, че решенията “се договарят” предварително и непрозрачно, че в процеса на решаване влияят икономически и политически фактори, поради което индивидуалните качества на кандидата остават унизително без значение. Несъмнено точно тази представа е и в основата на гражданското недоверие в независимостта на съдебната власт.

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, очакваме Вашите незабавни действия за задълбочено изясняване на фактите, които демонстрират тревожно ниско ниво на институционална независимост на съдебната власт и на конкретни нейни представители. Изисква се да анализирате подробно, задълбочено и честно съдържанието на споменатите медийно разпространени разговори, да формулирате проблемите и да дадете отговори: съществуват ли зависимости на членове на ВСС, прокурори, съдии и следователи от задкулисни центрове на власт; какъв е процесът, по който вземате решения; какви са резултатите от проверката на делата на г-н Кокинов (след пълна проверка на всяко негово съпричастие по дела, доколкото остана неопровергана информация в медиите, че той е докладвал резултатите от разследването срещу собственици на медии на министър-председателя); как се е осъществявало кариерното израстване на другите споменати магистрати и дали те са независими; какви мерки ще вземете, за да убедите съдиите и прокурорите, че изборите за председатели на съдилища и прокуратури не са предрешени и има смисъл те да участват в тях, защото ще ги класирате по способностите им, а не заради влиянието, което стои зад тях.

Убедени сме, че Законът за съдебната власт дава достатъчно възможности на Висшия съдебен съвет да предприеме активни действия в настоящата кризисна ситуация. Продължаващото бездействие в конкретната обстановка ще се възприеме от обществото като знак, че не търсите решение, защото сте част от проблема. В същото време всяко Ваше добросъвестно усилие по разкриване на проблемите на управлението на съдебната власт ще срещне нашата конструктивна подкрепа. Съдийската общност от години поставя във фокуса на общественото внимание въпроса за конституирането на ВСС тъкмо в аспекта на порочните практики при избор на делегати. Ненапрасно предлагаме и продължаваме да застъпваме становището, че членовете на ВСС от съдебната квота трябва да се избират пряко от магистратите, за да няма съмнения, че изборът е предпоставен от упражняване на административно влияние. Обща наша отговорност е да въведем стандарт за независимост и етично поведение на съдиите, прокурорите, следователите и членовете на ВСС. Можем да продължим реформаторския процес заедно, защото само това ще убеди гражданите, че се водим единствено и само от обществения интерес.

От името на УС на ССБ
Таня Маринова – председател

Управителен съвет:
Атанас Атанасов
Борислав Белазелков
Екатерина Николова
Иван Ранчев
Милена Златкова
Мими Фурнаджиева
Петко Петков
Станислав Цветков